

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Jířího Pally a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **E. A.**, zastoupeného Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou, se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, Nad Štolou 3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 8. 2006, č.j. OAM-763/VL-10-12-2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 3. 2009, č. j. 59 Az 87/2006 - 51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) brojí včasně podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 2. 8. 2006, č.j. OAM-763/VL-10-12-2006. Rozhodnutím žalovaného správního orgánu nebyla žalobci k jeho žádosti udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo rozhodnuto, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Krajský soud v odůvodnění rozsudku dospěl k závěru, že žaloba stěžovatele nebyla důvodná. Stěžovatel ke svému odchodu ze země původu uvedl, že měl obavy z pronásledování své osoby pro členství ve hnutí Massob (Movement for Actualization of Sovereign State of Biafra). Tvrdil, že jeho otec patřil k čelným představitelům hnutí Massob, v souvislosti s tím dne 29. 4. 2006 vtrhli do jejich domu policisté, začali střílet a dům zapálili. Otec, matka a jeho dva bratři při útoku zemřeli. Žalobci se podařilo utéct, ukrýval se u kamaráda svého otce, který mu pomohl obstarat doklady, české vízum a pozvání do České republiky. Z Nigérie odcestoval protože se bojí o svůj život, neboť po něm pátrá nigerijská vláda, aby jej zabila, protože je členem organizace Massob. Krajský soud po zhodnocení všech okolností případu považoval tvrzení stěžovatele za rozporná a nevěrohodná. Poukázal na zásadní nesrovnalosti a rovněž neznalosti stěžovatele, které se v průběhu správního řízení objevily a na které upozornil již žalovaný. Krajský soud dospěl k názoru, že žalobce nemá základní znalosti o hnutí Massob, které by jako dlouholetý člen měl mít (kdy hnutí vzniklo, kdo je založil, kdy bylo vládou zakázáno, co je ideovým programem hnutí, jak se označuje hlavní sídlo hnutí, nedokázal správně popsat vlajku hnutí). Krajský soud souhlasil s názorem žalovaného, který vycházel z relevantních dostupných zpráv, informací a dalších materiálů o situaci v Nigérii, že je krajně nepravděpodobné, že by policisté bez jakéhokoliv vážného důvodu a jen proto, že chtěli najít několik členů hnutí Massob (které čítá tisíce přívrženců) začali střílet na dům žalobce, podpálili jej a členy žalobcovy rodiny postříleli. Také legální vycestování žalobce v případě jeho stíhání

by nebylo možno uskutečnit. Rovněž to, že požádal o azyl až v České republice, a to po vypršení platnosti víza a nikoliv v Dubaji, kde několik dnů pobýval, je zarážející a nasvědčuje skutečnosti, že u žalobce nebyly opodstatněné obavy z pronásledování, a že skutečnosti které ve správním řízení uváděl, byly uváděny účelově. Krajský soud rovněž uvedl, že žalovaný nepochybil, když žalobci neudělil azyl podle § 14 zákona o azylu, neboť nebyl zjištěn žádný důvod hodný zvláštního zřetele, který by opodstatňoval udělení azylu.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost. V kasační stížnosti, doplněné zástupkyní stěžovatele, s odvoláním na důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), stěžovatel namítal, že nebyly dostatečně zjišťovány a posouzeny okolnosti stran možnosti udělení tzv. humanitárního azylu, a dále, že nesouhlasí se zamítnutím žaloby pro rozpornost a nevěrohodnost své výpovědi. K tomu uvedl, že v případě rozporných údajů je primárně úkolem správního orgánu tyto rozpory během pohovoru vyjasnit a nikoliv se s nimi spokojit a využít je v neprospěch stěžovatele, a právě takový chybný postup správní orgán volil a soud se s ním spokojil. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný správní orgán se ke kasační stížnosti vyjadřoval před jejím doplněním zástupkyní stěžovatele, a s ohledem na to, že původní podání toliko obsahovalo odkaz na jednotlivá ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., navrhoval kasační stížnost odmítnout.

Z obsahu správního a soudního spisu Nejvyšší správní soud k meritu věci zjistil obdobné skutečnosti, z jakých vycházel při svém rozhodování, vedoucím k nyní napadenému rozsudku, krajský soud.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Pokud jde o jeho výklad, lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Námítky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, a to jak s ohledem na obsah spisu a s ním spojená skutková zjištění, tak i s ohledem na obsah odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu i krajského soudu, kde se oba tyto orgány s relevantními skutečnostmi vypořádaly. Námítkami uplatněnými v kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud převážně opakovaně již zabýval a vypořádal se s nimi jako nedůvodnými již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Nejvyšší správní soud považuje za potřebné zdůraznit především skutečnost, že významným hlediskem byla jak pro úvahy žalovaného, tak pro závěry krajského soudu, otázka zásadních rozporů ve výpovědích stěžovatele vážících se k azylově relevantním důvodům, způsobujících nevěrohodnost jeho výpovědi a svědčících o účelovosti jeho tvrzení.

K této problematice se již Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 11. 5. 2005, č. j. 3 Azs 246/2004 - 40, www.nssoud.cz, v němž vyslovil (ve vztahu k tehdy ještě účinnému správnímu řádu z roku 1967), že „není v rozporu se zásadami správního řízení (§ 3 správního řádu) ani s konkrétními povinnostmi správního orgánu při zajišťování podkladů pro vydání rozhodnutí (např. § 32 odst. 1 správního řádu), jestliže správní orgán při zjišťování skutkového stavu neuzná či zpochybní některá tvrzení účastníka řízení, jež nelze jinak ověřit nebo jež lze ověřit jen s mimořádnými obtížemi, jestliže se jiná tvrzení účastníka, jež mají z hlediska předmětu řízení zásadní význam, ukázala být nepravdivá nebo zásadním způsobem vnitřně rozporná“. Otázka věrohodnosti výpovědi žadatele byla

v minulosti řešena m.j. také Vrchním soudem v Praze, který v rozsudku ze dne 29. 1. 2002, č. j. 5 A 746/2002 – 31 dospěl k závěru, že „pravdivost tvrzení žadatele a hodnověrnost jeho osoby jsou základem, z něhož se v azylovém řízení nutně vychází, neboť skutečnosti, o nichž žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku jeho obav z návratu, a případné důkazy, jichž se na podporu svých tvrzení takový žadatel dovolává v rámci azylové procedury, mohou být ověřeny zpravidla toliko rámcově. (...) Potřebnou věrohodnost sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, pakliže je nepravdivost tvrzení opakovaně zjištěna a nasvědčuje tak tomu, že k odchodu z vlasti vedly žadatele skutečnosti jiné, než jím tvrzené“.

Při zjišťování skutkového stavu je třeba předně vycházet z toho, zda stěžovatel unesl břemeno tvrzení. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 - 105, (publikovaný na www.nssoud.cz), vyslovil, že „k tomu, aby mohlo ministerstvo posoudit, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje některou z podmínek uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, je nutné, aby žadatel srozumitelně a dostatečně určitě tvrdil skutečnosti, ve kterých spatřuje existenci některé z podmínek pro udělení azylu. S těmito tvrzeními je pak ministerstvo povinno se náležitě vypořádat a posoudit, zda tvrzení žadatele odůvodňují či neodůvodňují udělení azylu. Ministerstvo je zpravidla povinno porovnat tvrzené skutečnosti s informacemi o zemi původu, které si před vydáním rozhodnutí obstará. Naproti tomu v případě, že žadatel svoji povinnost tvrzení nesplní, a to buď tak, že vůbec netvrdí žádné skutečnosti, nebo že na podkladě jeho neurčitých nebo rozporuplných skutečností nelze zjistit, jaké jsou skutečné důvody jeho odchodu ze země původu, resp. důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany, nemůže ministerstvo v takovém případě shledat existenci podmínek pro udělení azylu. Ministerstvo totiž za takové situace nemůže posoudit, zda tvrzení žadatele odůvodňují či neodůvodňují přiznání azylu, neboť zde nejsou srozumitelná a určitá tvrzení, která by správní orgán mohl ve smyslu jednotlivých podmínek pro udělení azylu posuzovat a případně porovnávat s informacemi o zemi původu. Jsou-li tvrzení rozporná, nelze učinit jednoznačný závěr o tom, která z rozporných tvrzení by měl správní orgán ve vztahu k jednotlivým podmínkám pro udělení azylu považovat za důvody, ve kterých žadatel spatřuje podmínky pro udělení azylu. Nevěrohodnost tvrzení na podkladě uvádění rozporuplných tvrzení znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele podmínky pro udělení azylu“.

Posuzováním žádosti o azyl, v níž žadatel uvádí nevěrohodné skutečnosti ve vztahu k azylově relevantním důvodům, se Nejvyšší správní soud dostatečně zabýval také např. v rozsudcích ze dne 19. 8. 2004, č. j. 4 Azs 152/2004 - 36, ze dne 18. 1. 2006, č. j. 6 Azs 386/2004 – 40, ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63 a ze dne 12. 3. 2009, č. j. 7 Azs 93/2008 – 54 (všechny dostupné na [ww.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz)).

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s hodnocením krajského soudu (a také žalovaného), že výpověď stěžovatele je rozporná a nevěrohodná, skutečnosti jím uváděné byly uváděny účelově. Ve spojení s výše zmiňovanými nesrovnalostmi ve výpovědi stěžovatele (viz rekapitulaci odůvodnění napadeného rozsudku) je třeba zejména podtrhnout, že pokud by po stěžovateli skutečně pátrala nigerijská vláda, aby jej zabila, protože je členem organizace Massob, potom by mu zřejmě neumožnila legálně vycestovat. Stěžovatel přitom výslovně vypověděl, že při odletu z Nigérie žádné problémy neměl. Z hlediska celkové věrohodnosti stěžovatele lze konstatovat, že jeho tvrzení jsou obecná a trpí vnitřními rozpory [srov. čl. 4 odst. 5 Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany („kvalifikační směrnice“) a Příručky UNHCR (§ 195 - § 204)].

Váhavé, vyhýbavé či nepřesné informace jsou při porovnání s objektivními informacemi chápány jako účelové, nevěrohodné a pro azylové řízení nedostatečné. Je nutno vycházet z toho, že udělení azylu je institut výjimečný, když jeho účelem je poskytnout ochranu jen tomu, kdo cítí skutečnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně o azylu uvedených. Pravdivost tvrzení žadatele a hodnověrnost jeho osoby jsou přitom základem, z něhož se v azylovém řízení nutně vychází, neboť skutečnosti, o kterých žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku jeho obav z návratu, mohou být ověřeny zpravidla jen rámcově. Potřebnou věrohodnost přitom sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, je-li nepravdivost jejích tvrzení zjištěna nebo jde-li o tvrzení, která jsou v celkovém kontextu věci nemožná a vyloučena. A to je právě

daný případ, když ve výpovědích stěžovatele byla zjištěna celá řada zásadních výše specifikovaných nesrovnalostí.

Pokud jde o hodnocení předpokladů pro udělení humanitárního azylu Nejvyšší správní soud uvádí, že udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda v daném případě byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Tomu ostatně dlouhodoběji koresponduje i konstantní soudní judikatura. Podle této judikatury se *rozhodování o tom, zda bude udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, děje ve volné úvaze správního orgánu; podle této judikatury se ani nejedná o „právo“; na němž by mohl být někdo zkrácen – viz např. na rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 771/2000 či usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02. Z konstantní judikatury dále vyplývá, že správní soudy mohou přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska mezí správního uvážení, popř. z hlediska jeho případného zneužití. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, kde bylo uvedeno: *Na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).* Popř. lze poukázat na rozsudek ze dne 21. 12. 2004, č. j. 4 Azs 343/2004, www.nssoud.cz, či na rozsudek ze dne 22. 9. 2006, č. j. 4 Azs 2/2006, www.nssoud.cz, ze kterých vyplývá, že *úkolem správního soudu, ač v takzvané plné jurisdikci, je pouhý přezkum zákonnosti, a to s ohledem na meze správního uvážení, resp. jeho zneužití, jeho úkolem však není suplování správního orgánu při správním uvážení, které je vyhrazeno toliko správnímu orgánu. Nejvyšší správní soud tak nemohl přisvědčit námitkám vztahujícím se k udělení tzv. humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu.**

Nejvyššímu správnímu soudu tak nepřísluší posuzovat, zda v souzené věci došlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele, nýbrž přísluší mu pouze zhodnotit, zda krajský soud napadané rozhodnutí žalovaného řádně přezkoumal. A tady Nejvyšší správní soud, obdobně jako soud krajský, shledal, že žalovaný správní orgán se situací stěžovatele v kontextu údajů jím sdělených v průběhu řízení dostatečně zabýval, a překročení mezí správního uvážení ani libovůli v rozhodnutí žalovaného přitom nezjistil.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu dává dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti a nebyl shledán ani jiný důvod k přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud v posuzované věci neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatele ani pochybení v postupu krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Kasační stížnost proto odmítl jako nepřijatelnou podle ustanovení § 104a s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 2. září 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu